

De prudentia verò ita statuere possemus, si consideraremus quòdnam esse prudentes dicamus. Videtur igitur prudenti viri esse proprium, posse rectè consultare de iis quæ sibi ipsi bona sunt, atque vtilia, non ex parte, vt quænam ad sanitatem & robur conferant: sed quæ ad bene viuendum in vniuersum. Cui rei argumentum illud est, quòd eos etiam, qui circa aliquid consultant, prudètes appellamus, cum ad finem aliquem bonum de iis quorum non est ars, rectè ratiocinantur. Quare in vniuersum quoque is erit prudens, qui est consultatorius. De iis verò, quæ aut esse aliter non possunt, aut nequeunt sub actionem ipsius cadere; consultat nemo, Quapropter si modò scientia est cum demonstratione: & eorum quorum principia possunt aliter se habere, nulla est demonstratio: omnia enim possunt aliter se habere: de necessariis autè nõ licet cõsultare: prudentia neque scientiã, neque artem esse vllò modo poterit. Scientia quidem, propterea quia id, quod in actionem venit, esse aliter potest: ars, quoniam aliud actionis, & aliud affectionis genus est. Restat igitur vt prudentia habitus sit vera cù ratione actiuis circa ea quæ & bona & mala homini sunt. Nam affectionis finis diuersum quid ab ea est: actionis verò, non semper. ipsa enim bona actio finis est. Propterea Periclem atque huiusmodi viros prudentes esse existimamus, quia & quæ sibi & quæ aliis hominibus sunt bona, possunt contemplari, eos autem esse tales putamus, qui familiares & ciuiles sunt. Inde etiam est quòd temperantiam σωφροσύνη appellamus, vt pote prudentiam conferuantem. talem enim existimationem conseruat: quippe cum iucundum & molestum non omnem existimationem corrumpat, & peruertat, vtbi causa triangulũ tres angulos duobus rectis æquales habere, vel nõ habere: sed eas tantũ quæ ad agendas res spectant. Principia enim agendarum rerũ sunt id cuius causa res aguntur, illi autè qui aut voluptate aut dolore corruptus est, principium statim non apparebit, neque eius causa, atque ob id omnia eligi, atque agi oportere. vitium enim huiusmodi est, vt principium corrumpat. Quam ob rem necesse est prudentiam habitum esse cum ratione vera actiũ circa ea quæ humana bona sunt. Iam verò artis est virtus, prudentiæ autem minimè. Atque in arte quidem qui fronte peccat, magis eligendus est: minus, qui in prudètia idem facit,

A Κερδίζων ε.
Περὲ δὲ φρονήσεως, οὕτως ἀπὸ λάβοι μὲν, θεωρησαντες τινὰς δὴ λέγουσιν τῶν φρονίμοις. δοκεῖ δὲ φρονίμου εἶναι, τὸ δυνάσασθαι καλῶς βουλευσάσθαι περὶ τὰ αὐτῷ ἀγαθὰ καὶ συμφέροντα, οὐ κατὰ μέρος, οἷς ποῖα κερὸς ἔχειται ἢ ἐχρῶ· δηλὰ, ποῖα κερὸς τὸ εὖ ζῆν ὅλον. σημεῖον δὲ, ὅτι καὶ τῶν
B περὶ τι φρονίμοις λέγουσιν, ὅταν κερὸς τῶν πρὸς αὐτοῦ δυνάσασθαι, ἂν μὴ εἴη τέχνη. ὥστε καὶ ὅλας αἰεὶ φρόνησις, ὁ βουλευτικός. βουλευεται δὲ οὐδαὶς περὶ τῶν ἀδυνάτων δηλῶς ἔχειν, οὐδὲ τῶν μὴ ἀδυνατούντων αὐτῷ κερδίζειν ὡς εἰπεῖν, ὅτι στήμη μὲν, μὴ δὲ ποδὲ δειξέωσιν ἂν δὲ αἰ ἀρχαὶ ἐνδέχονται δηλῶς ἔχειν, πύτων μὴ εἶναι δὲ ποδὲ δειξέωσιν παύται γὰρ ἐνδέχεται καὶ δηλῶς ἔχειν, καὶ ἵκ εἶναι βουλευσάσθαι περὶ τῶν ἐξ ἀνάγκης ὄντων ἵκ αἰ εἶη ἡ φρόνησις ὅτι στήμη, οὐδὲ τέχνη ὅτι στήμη μὲν, ὅτι ἐνδέχεται τὸ κερκετὸν δηλῶς ἔχειν τέχνη δὲ, ὅτι δηλῶ τὸ γινῶσθαι κερδίζεωσιν, καὶ παύσεωσιν. λέγει δὲ ἀρα ἀντὶ τῶν εἶναι ἀλλοτῆ μὴ λόγῳ κερκεττικῶν περὶ τὰ ἀδυνάτοια ἀγαθὰ, καὶ κερκετῶσιν τῶν ποιήσεωσιν, ἔτερον τὸ τέλει τῶσιν ἢ κερδίζεωσιν, ἵκ αἰεὶ εἶσι γὰρ αὐτῆ ἢ ὁ κερκεττικὸν τέλος. δια τῆτε Περικλέα καὶ τῶν τοιούτων, φρονίμοις οὐόμεθα εἶναι, ὅτι τὰ αὐτῶ. ἀγαθὰ, καὶ τὰ τοῖς ἀδύνατοις δυνάσασθαι θεωρεῖν εἶναι ἢ τοιούτοις ἡγεύμεθα τῶν οἰκονομικῶσιν, καὶ πολιτικῶσιν· ἔνθεν καὶ τῶν σωφροσύνησιν, πύτων κερκεττικῶσιν μὲν τὰ ὀνόματα, ὡς σὺ ζουσαν τῶν φρονίμων. σὺ ζει δὲ τῶν τοιαύτων ἐπιληψίαν, οὐ γὰρ πύτων ἐπιληψίαν διαφθερῆναι, δὲ διασρέφει τὸ ἡδύ, καὶ τὸ λυπηρῶν δὲ ὅτι τὸ πείρωγον διὸν ὀρθῶσιν ἵκας ἔχει, ἢ ἵκ εἶχει· δηλὰ τὰς περὶ τὸ κερκεττικὸν αἰ μὲν γὰρ ἀρχαὶ τῶν κερκεττικῶσιν, τὸ οὐ ἔνεκα τὰ κερκεττικὰ τὰ δὲ διεφθερωμῶσιν δὲ ἡδονῶσιν, ἢ λύπῶσιν, ὁδὲ εἰς οὐ φανεῖται ἢ ἀρχῆ, οὐδὲ δὲ τῶν τοιούτων εἶνεκα, οὐδὲ δια τῶν αἰρεῖσθαι πάντα καὶ κερκεττικῶσιν εἶσι γὰρ ἢ κερκεττικῶσιν, φθαρτικῶσιν ἀρχῶσιν ὡς ἀνάσσει τῶν φρονίμων εἶσι εἶναι μὴ λόγῳ δηλῶσιν, περὶ τὰ ἀδυνάτοια ἀγαθὰ κερκεττικῶσιν. δηλὰ μὲν, τέχνης μὲν εἶναι ἀρετῆ φρονήσεωσιν δὲ, ἵκ εἶσι. ἢ εἰ μὲν τέχνη ὁ ἵκων ἀμαρτανῶσιν, ἀρετῶσιν εἶσι περὶ ἢ φρονήσεωσιν, ἢ πύτων, ὡς κερκεττικῶσιν